

Cena numeru 25 groszy

Dziś 32 strony: 16 str. „Republiki“, 8 str. Dodatku Literacko-Naukowego i 8 str. dodatku p. t. „Panorama“

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

REPUBLIKA

ROK XVII.

LÓDŹ. NIEDZIELA, 5 LUTEGO 1939 R.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr 36

Protesty wyborcze do Rady Miejskiej odrzucone!

Pierwsze posiedzenie nowej Rady odbędzie się przypuszczalnie za dwa tygodnie

Warszawski kor. „Republiki“ telefonicznie: W warszawskich kołach politycznych pojawiła się dziś wiadomość z Łodzi, że wszystkie protesty przeciwko wyborom do łódzkiej Rady Miejskiej zostały przez władze nadzorcze odrzucone, wobec czego automatycznie WYBORY DO SAMORZĄDU ŁÓDZKIEGO UPRAWOMOCNIŁY SIĘ. W związku z tym należy się liczyć, iż

pierwsze posiedzenie nowoobranej Rady odbędzie się w najbliższym czasie W TERMINIE DO DNIA 21 LUTEGO. W myśl ustawy, pierwsze posiedzenie Rady poświęcone jest ustaleniu liczby wiceprezydentów miasta, wyznaczeniu pensji dla prezydenta miasta i diet dla ławników, a po tym — zebranie wyborcze radnych, które z reguły odbywa się tego samego dnia, dokonywuje wyboru prezydenta, wiceprezydentów i ławników. Wobec tego jednak, że jest już spóźniona pora i budżet miasta musi być uchwalony w szybkim tempie, w 2 dni po tym posiedzeniu odbędzie się jeszcze jedno, na którym

PREZ. GODLEWSKI WYGŁOSI EXPOSE BUDŻETOWE, dokonany będzie wybór komisji radzieckich. Przygotowania do sesji budżetowej Rady Miejskiej zostały już przez zarząd

miejski ukończone.

WARSAWA, 5 lutego.

Jak się dowiadujemy, prezydent M. Godlewski ma zostać powołany na stanowisko inspektora samorządowego w Min. Spraw Wewnętrznych dla samorządu miast większych. Według innych wersji, prez. Godlewski ma zostać mianowany w najbliższym czasie wojewodą w jednym z województw wschodnich.

Ultimatum do rządu W. Brytanii

Irlandczycy grożą Anglii wojną domową,

jeżeli w ciągu 4 dni wojska brytyjskie nie będą wycofane z Irlandii. — W ręce władz dostał się dokument zawierający plan akcji terrorystycznej

Teroryści zapowiadają zamach na pałac królewski i parlament

LONDYN, 5 lutego. (PAT) Agencja Reutersa komunikuje, że dnia 13 stycznia lord Halifax otrzymał od t. zw. „Irlandzkiej Armii Republikańskiej“ ULTIMATUM Z ŻĄDANIEM WYCOFANIA Z IRLANDII WOJSK BRYTYJSKICH W PRZECIĄGU 4-CI DNI. W przeciwnym razie ultimatum zawierało groźbę DOKONANIA ZAMACHÓW NA ELEKTROWNIE W RÓŻNYCH CZĘŚCIACH KRAJU ORAZ ZAPOWIEDZ ZABURZEŃ,

akcji sabotażowej oraz interwencji wojskowej i gospodarczej w W. Brytanii na wzór dotychczasowej interwencji brytyjskiej w Irlandii. Ze względów bezpieczeństwa zakazano w związku z wczorajszymi zamachami bombowymi zwiedzania gmachu parlamentu przez publiczność.

LONDYN, 5 lutego.

(PAT) Sensacyjny dokument, zawierający szczegółowy plan dokonywania sabotażu, dostał się w ręce angielskiego Scotland Yardu. Dokument ten przesłana został przez policję w Beliaście, która skonfiskowała go w czasie rewizji w pewnym domu, w stolicy północnej Irlandii.

PLAN PRZEWIDUJE DOKONANIE SZEREGU ZAMACHÓW BOMBOWYCH NA GMACHY PUBLI-

CZNE. JAKO OBJEKTY TYCH ZAMACHÓW PRZEWIDZIANE SĄ BUCKINGHAM PALACE, ZAMEK W WINDSORZE, GMACH PARLAMENTU, SIEDZIBA BANKU ANGIELSKIEGO W CHY CRAZ GŁÓWNA KWAJERA SAMEGO SCOTLAND YARDU.

Ponadto dokument wymienia kilku wyższych urzędników Scotland Yardu, na których mają być dokonane zamachy. Jako datę wszczęcia tej kampanii terrorystycznej wyznaczona była pierwsza połowa lutego. Według opinii Scotland Yardu, dokument ten pochodził z kół, współdziałających z organizacją Irlandzkiej Armii Republikańskiej.

W związku z tym ZARZĄDZONO W LONDYNIE CAŁY SZEREG NADZWYCZAJNYCH ŚRODKÓW OSTROŻNOŚCI.

Wszystkie gmachy publiczne były dzisiaj jak najściślej strzeżone. Dostęp

do Scotland Yardu został zamknięty i każdy interesant musiał, zanim został wpuszczony, otrzymać przepustkę. Kontrola jest tak ścisła, że nawet policjanci w mundurach muszą legitymować się przy wejściu, podobnie gmach parlamentu, który zwykle w sobotę, jako w dniu, w którym izby nie obradują, jest otwarty dla zwiedzającej publiczności, był dzisiaj zamknięty.

W ZAMKU WINDSORZE OSOBY ZWIEDZAJĄCE KAPLICĘ ŚW. JERZEGO I APARTAMENTY KRÓLEWSKIE, POKADAWANE BYŁY JAK NAJŚCIŚLEJSZEJ REWIZJI. NA TERENIE CAŁEGO ZAMKU ROI SIĘ OD POLICJANTÓW. WZMOCNIONO RÓWNIEŻ STRAŻE PRZED SIEDZIBĄ PREMIERA POD NR. 10 DOWNING-STREET ORAZ PRZED MINISTERSTWAMI NA WHITEHALL. SPECJALNY NADZÓR ROZTOCZONO RÓWNIEŻ NAD KATEDRĄ WESTMINSTERSKĄ ŚW. PAW-

LA I BANKIEM ANGIELSKIM. Władze w dalszym ciągu prowadzą śledztwo w sprawie onegdajszych zamachów bombowych na dwie stacje kolei podziemnej w śródmieściu Londynu. Policja jest już w posiadaniu nazwisk 2-ech osób, kierujących całą akcją zamachów bombowych, które miały miejsce w Londynie oraz kilku większych miastach prowincjonalnych w północnej Anglii.

W toku jednej z rewizji, przeprowadzonych w dniu wczorajszym, policja uzyskała dowody, że kierownicy tych zamachów znajdują się w Anglii.

LONDYN, 5 lutego.

W ciągu wczorajszego wieczora policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniach 120 Irlandczyków, podejrzanych o działalność terrorystyczną.

W ogrodzie jednego z domów ZNALEZIONO UKRYTYCH 7 BOMB, z czego 5 załadowanych oraz zapasy amunicji.

Trzyletnia służba wojskowa we Francji?

Stan liczbowy armii będzie powiększony

PARYŻ, 5 lutego.

(PAT) W kołach komisji wojskowej Izby Deputowanych rozważane są poważnie projekty WPROWADZENIA TRZYLETNIEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ.

ze względu na to, iż stan armii czynnej, pomimo utrzymania na dalszy okres dwuletniej służby wojskowej, ma być niewystarczający.

W związku z tym wysuwany jest również projekt, aby jako pierwszy etap w

kierunku wzmocnienia efektywów, PRZEDŁUŻYC SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ O PÓL ROKU,

co zwiększyłoby stan liczebny armii o 110.000 ludzi, a dopiero następnie przejść do służby trzyletniej.

Awanse 35 tys. urzędników od dnia 1 kwietnia r. b.

Warszawa, 4 lutego

Od dnia 1-go kwietnia r. b. otrzymano awanse 35,000 pracowników państwowych etatowych i kontraktowych. Tegorocznymi awansami będą objęci w szczególności b. uczestnicy walk o niepodległość i ochotnicy z lat 1918-29, którzy posiadają stosunkowo niskie grupy uposażenia.

Poza tym przy awansach uwzględnieni będą ci, którzy od przeszło lat 10 nie awansowali oraz ci, którzy zostali pokrzywdzeni przy wprowadzeniu nowej ustawy uposażeniowej z 1 lutego 1934 roku.

Kredyty amerykańskie dla Polski

Waszyngton, 4 lutego.

„Export and Import Bank“ według oświadczenia prezesa tego banku Prisonsa, udzielił Polsce kredytu w wysokości 6 milionów dolarów, przeznaczonych na zakup bawełny i miedzi. Na pokrycie tego kredytu gwarancji udzielił Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie.

Przypuszczalnie chodzi tu o 6-miesięczny kredyt rebusowy.

Pen-Klub zaprasza p. Ewę Curie i Huxley'a

Warszawa, 4 lutego.

Polski Pen-Klub zwrócić się ma w najbliższych dniach z zaproszeniem do p. Ewy Curie, córki Marii Curie-Skłodowskiej, która ostatnio napisała książkę o swojej matce.

Poza tym Pen-Klub gościć ma w Polsce jednego z najwybitniejszych angielskich pisarzy społecznych Huxley'a.

„FOTOPLASTIKON“ ul. Piotrkowska 17
wyświetla dziś i codziennie ciekawy program

p. n.

JAPONIA

TOKIO — KIOTO — JOKOHAMA

wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr.

Fotoplastikon czynny od godz. 9 rano do godz. 11 wiecz.

„FOTOPLASTIKON“ ul. MONIUSZKI 2
wyświetla dziś i dni następnych

BAWARIA

(JEZIORO STARNBERG)

wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr.

Fotoplastikon czynny od godz. 9 rano do godz. 11 wiecz.

Sana należycie ogrzana!

Francja uzna rząd gen. Franco jeżeli ogłosi on neutralność na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego w Europie

Paryż, 4 lutego.

(PAT) Równoległe z misją sen. Berarda centralno-prawicowe koła polityczne rozwijają akcję na rzecz odprężenia między Francją a Hiszpanią powstańcza.

W ślad za nadzwyczajnym, półoficjalnym wysłannikiem rządu francuskiego do Burgos, udaje się do Hiszpanii, na zaproszenie narodowych kół politycznych, kilku wybitnych polityków francuskich dla zorientowania się na miejscu

w sytuacji i nawiązania bezpośredniego kontaktu z tamtejszymi czynnikami politycznymi.

W wycieczce biorą udział: deputowany prawicowy Xavier Vallat, deputowany de Vaud, członek francuskiej partii społecznej plk. de la Roque, deputowany niezależny, kanonik Pollmann, deputowany radykalny Badie i naczelny publicysta prawicowego „Le Jour“ redaktor Bailby.

Według informacji kół politycznych

W kolekturze N. Jaska (Piotrkowska 22 i 66 — Nowomiejska 1) znajdziesz Twój los szczęścia! — Skorzystaj z okazji zdobycia fortuny! — Ciągnięcie 1-ej klasy się zbliża!!

Wojska gen. Franco zajęły Gerone i znajdują się w odległości 40 klm. od granicy francuskiej

Burgos, 4 lutego.

(PAT) KORPUS NAWARSKI ZAJĄŁ M. GERONA. Dowódca dywizji gen. Littosi został ranny.

Barcelona, 4 lutego.

(PAT) Upadek Gerony poprzedzony został rozpoczęciem dziś we wczesnych godzinach rannych manewrem okrążającym.

Korpus legionistów wyszedłszy z Cassa de la Sel zajął miejscowość Lambillas, gdzie słaby opór nieprzyjacielski został wkrótce przełamany. Nawarskie brygady przeprowadzały operację wzdłuż drogi Santa Coloma—Gerona i zajęły miejscowości Vilovi, Brunola i San Dalmas. Na południe od Gerony między Aiguaviva i Quart kolumny obu ugrupowań połączyły się i przeszły wspólnie do ataku na Gerone.

Wkrótce po godz. 10-ej CZŁOGI POWSTAŃCZE WTARGNE-

ŁY Z RÓŻNYCH STRON DO MIASTA. Na ulicach doszło do nieznacznych starć z wojskami republikańskimi, które wycofały się z miasta.

W Geronie zdobyto ponownie znaczne zapasy materiału wojennego.

Na wszystkich innych odcinkach frontu katalońskiego wojska powstańcze czynią również szybkie postępy.

Paryż, 4 lutego.

(PAT) Havas donosi z Perpignan, iż dotychczas przekroczyło granicę francuską około 80.000 uchodźców hiszpańskich, w tym 60.000 kobiet, 13.000 dzieci oraz 2000 starców, w wieku ponad 55 lat.

Wszyscy zostali oni ewakuowani w głąb Francji. Dodac należy, iż poza tym internowano w pobliżu granicy około 15.000 wojskowych z armii republikańskiej, oraz szereg osób, co do których obywatele francuscy zgodzili się udzielić gwarancji.

Barcelona, 4 lutego.

(PAT) Wojska powstańcze dotarły do węzła komunikacyjnego Vrandes, północ od Gerony i znajdują się w odległości 33 km. od Figueras. Wojska gen. Franco znajdują się w tej chwili w odległości 40 klm. od granicy francuskiej.

Figueras, 4 lutego.

(PAT) Wczoraj wieczorem kilkadziesiąt tysięcy osób opuściło Gerone, udając się do Figueras. Miasto to, w którym od 48 godzin panował względny spokój, zaludniło się ponownie rzeszą uchodźców, odpoczywających i szukających sobie posilki pod gołym niebem.

Uchodźcy opuścili jednak wkrótce Figueras, sploszeni kilkakrotnymi nalotami samolotów powstańczych i udając się w kierunku Junquera i granicy francuskiej.

KINO Ceny od
„PALACE“ 80 gr.
Dzisiaj o g. 12 i 2 2 PORANKI

KŁAMSTWO
KRYSTYNY

Piękny i wzruszający polski film erotyczny wg powieści St. Kiedrzyńskiego
W r. gł.: Barszczewska, Cwiklińska, Halama, Znicz, Junosza-Stępowski, Sliwiński, Woszczerowicz

Zdarzenia i ludzie

Najbardziej na północ wysunięta kolonia francuska Góry lodowe, mgły i roje dorszów dokoła Saint-Pierre i Miquelon

Od czasu gdy fale mrozu nawiedziły wschodnie wybrzeże Ameryki Północnej, mroźne wiatry dmą na Atlantyku, rybacy z Saint - Pierre i Miquelon są zupełnie odcięci od świata. Potrwa to jeszcze długie miesiące, zanim okręty z Halifax rozpoczną swą regularną tygodniową służbę pocztową. W roku ubiegłym było to możliwe dopiero w drugim tygodniu maja.

Od grudnia do marca setki i tysiące ogromnych gór lodowych, nadchodzących z północnego Labradoru, Baffinsland i Grenlandii, zagradzają okrutną drogę. Potem panują przez osiem do dziesięciu tygodni owe groźne mgły, idące od Nowej Funlandii i uniemożliwiające prawie całkowicie komunikację okrętową między lądem kanadyjskim a wyspami. Zjawiska przyrody zmuszają zatem rybaków z Saint - Pierre i Miquelon przez połowę roku do próżniactwa i tylko z radia, bez którego trudno im byłoby dzisiaj się obejść, dowiadują się o tym, co się dzieje w Ameryce i w europejskiej ojczyźnie ich przodków.

Mimo to nie powodzi im się najgorzej na Saint - Pierre i Miquelon. Ogromne roje dorszy, które od końca lipca do początku września zjawiają się w

okolicy małych wysepek, przynoszą nawał pracy, lecz równocześnie wystarczające zarobki, by żyć z nich przez okrągły rok. Flota rybaków składa się ze 195 łodzi, po większej części zaopatrzonych w silne motory, a liczba mieszkańców żyjących na siedmiu wyspach grupy Saint - Pierre - Miquelon wynosi 4.175. Ogółem w roku ubiegłym z wysp eksportowano około 5 milionów kilogramów świeżych i suszonych dorszy oraz 50.000 litrów tranu. Z tych ryb żyją mieszkańcy Saint - Pierre i Miquelon i dzięki nim przetrzymują najgorsze okresy na małych wyspach północnego Atlantyku.

Już w roku 1504, gdy wysepki nie były jeszcze zaznaczone na żadnej mapie, pierwsi rybacy przybyli z Bretanii i Normandii do Saint - Pierre i Miquelon, by łowić tu dorsze. W roku 1535 wyspy zostały „oficjalnie“ odkryte przez Jakuba Cartiera, a w roku 1604 zaczęła napływać ludność z francuskiego wybrzeża baskijskiego. Do dnia dzisiejszego podstawowym elementem mieszkańców wysp są Bretończycy, Normandowie i Baskowie.

W ciągu stuleci walki polityczne wielkich mocarstw utrudniały jeszcze

bardziej byt tych samotników, którym przyroda i tak nie szczędziła znojów. W roku 1696 rząd francuski dla ochrony rybaków wybudował na głównej wyspie Saint - Pierre fortecę o 6 armatach, lecz w sześć lat później eskadra angielska zajęła małą forteczkę i wypędziła rybaków do Kanady. W roku 1763 zawarty został pokój paryski i wyspy przeszły znowu w posiadanie Francji. W ciągu następnych 15 lat 1.200 francuskich rybaków przybyło z Kanady na Saint - Pierre i Miquelon, ale w roku 1778 gubernator Nowej Funlandii, admirał Montague, zajął wyspy i rybacy musieli uciekać poprzez ocean do Francji. Gdy Anglicy w pięć lat później, po układzie wersalskim, znowu opuścili wyspy, rybacy powrócili i brali gorliwy udział w różnych fazach wielkiej rewolucji. W maju roku 1793 angielski wiceadmirał King zmusił znowu mieszkańców wysp do ucieczki do Francji. Dopiero w roku 1816 Anglicy definitywnie zwrócili wyspy Francji, a wkrótce potem okręty „Caravane“ i „Salamandre“ przywiozły 150 rodzin francuskich, składających się z 645 potomków byłych baskijskich, bretońskich i normandzkich mieszkańców, do Saint - Pierre i Miquelon. Z tych 150 rodzin pochodzi cała obecna ludność wysp poza około 300 osobami, które w międzyczasie przywędrowały z Francji i Kanady. Rybacy na Sant - Pierre i Miquelon są nie mniej dumni z tego, że pochodzą od emigrantów, którzy przy-

byli na okrętach „Caravane“ i „Salamandre“ aniżeli arystokraci przywędrowali na „Mayflower“ do Ameryki Północnej.

Przez sto lat Francja nie miała w tym wyspach prawie o nic. Mimo to rybaków z Saint - Pierre i Miquelon są synami swej ojczyzny. 500 z nich brało udział w wojnie światowej, a 150 poległo na polu bitwy, oddając życie dla Francji.

Dawniej rybacy udawali się częściej do Nowej Funlandii i Labradoru, by łowić na lisy, niedźwiedzie i psymskie. Dzisiaj jest to już niemożliwe, gdyż rzęta polarne wywędrowały na północ, zaś specjalne prawo rządu Nowej Funlandii zabrania zabijać fok. Rybacy z Saint - Pierre i Miquelon są zatem kowicami zdani na połów dorszy.

Przed czterema laty odkryto na północnej wyspie Saint - Pierre bogate pokłady minerałów. Znalezione rudy miedzi i żelaza i złoża magnetyczne rozpoczęły budowę zakładów górniczych, licząc to, iż rybacy chętnie zmieniają zawód, iż mieszkańcy wysp zbyt przywiązani są do swego zawodu, by go zamienić na inny, nawet wówczas, gdy rybołówstwo przynosi im minimalne zyski. Własne ciele kopalni z Saint - Pierre i Miquelon z Kanady... a rybacy pozostali dal rybakami.

“VERY WELL”

WODA KWIATOWA I PERFUMY o świeżym, trwałym zapachu, sporządzone z oryginalnych angielskich olejków.

Wybory prezydenta we Francji

odbędą się w dniu 5 kwietnia r. b.

Paryż, 4 lutego.

(PAT) W kołach parlamentarnych oczekują ogłoszenia w dniach najbliższych terminu wyborów prezydenta Republiki we Francji.

Według konstytucji, wybory prezydenta powinny się odbyć najpóźniej na miesiąc przed upływem kadencji prezydenta urzędującego. Ponieważ prezydent Lebrun objął swój urząd w dniu 17 maja, a więc normalne Zgromadzenie Narodowe w Wersalu, dokonyujące wyborów prezydenta powinny się ze

Zgon Deterdinga

Haga, 4 lutego.

(PAT) Otrzymało tu z St. Moritz wiadomość o śmierci magnata naftowego sir Henry Deterdinga.

Dalsze obostrzenia imigracyjne

w Południowej i Środkowej Ameryce

Warszawa, 4 lutego.

Wprowadzone zostały dalsze obostrzenia przy imigracji do państw Południowej i Środkowej Ameryki.

Obostrzenia te polegają na skróceniu terminu ważności przedstawionych świadectw moralności do jednego miesiąca, dla kandydatów na emigrantów przy udzielaniu wiz do Kolumbii.

Emigranci posiadający świadectwa z wcześniejszymi datami, wiz nie otrzymują.

WYNIKI PRACY PKO

w r. 1938

ILOŚĆ STAŁYCH KLIENTÓW	3.633.374
SUMA WKŁADÓW	zł 1.094.000.000
LOKATY	zł 1.017.600.000
OBROTY	zł 40.000.000.000

PKO — Pewność — Zaufanie

Min. Bonnet jedzie do Berlina

Francja pragnie ustalić, w jakiej formie Niemcy przyrzekły pomoc wojskową Włochom

Berlin, 4 lutego.

W dobrze poinformowanych kołach, oczekujących blisko niemieckiego M.S.Z., wiadomości, iż w przyszłym tygodniu dwaj francuscy ministrowie spraw zagranicznych, p. Bonnet.

Podróż Bonnet'a ma być odpowiedzią na grudniową wizytę niemieckiego ministra spraw zagranicznych, von Ribbentropa w Paryżu, złożoną dla podpięcia układu francusko-niemieckiego.

Dotychczas jednakże sfery urzędowe, ani nie potwierdzają, ani też jednak dementują tej wiadomości.

W kołach politycznych przypuszczają, że minister Bonnet omówi z Ribbentropem podczas swej wizyty berlińskiej stosunki niemiecko-francuskie, a zwłaszcza sprawy, wynikłe po podpisaniu w Paryżu układu grudniowego Ribbentrop-Bonnet, szczególnie zaś związki zachodzący pomiędzy stosunkami francusko-niemieckimi a zatargiem irańskim i sytuacją, wynikłą na Bliskim Wschodzie.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

Wskazywano, iż w skutku rozwijających się wypadków hiszpańskich.

jakoby na posiedzeniu komisji wojskowej senatu, iż granica Stanów Zjednoczonych znajdować się ma nad Renem, nie wywarło większego wrażenia w Paryżu, gdzie tego rodzaju zaprzeczenia oczekiwano i gdzie nawet wyrażano

zdziwienie, iż przychodzi ono tak późno. Ten ostatni fakt, a mianowicie, że dementi oświadczenia prezydenta Stanów ogłoszone zostało dopiero w 3 dni po posiedzeniu komisji, potraktowany został jako wysoce znamienne.

W 43 Loterii wypłaciliśmy szczęśliwym naszym Graczom wygrane:

zł. **50.000** na Nr. 153983

- zł. 25.000 na Nr. 9583
- zł. 25.000 na Nr. 105799
- zł. 20.000 „ „ 46629
- zł. 10.000 „ „ 23991
- zł. 10.000 „ „ 156665
- zł. 10.000 „ „ 99638
- zł. 10.000 „ „ 151197
- zł. 10.000 „ „ 111412

oraz wiele wygranych po zł. 5.000.—, 2.500.—, 2.000.—, 1.000.— i t. d.

Kolektura „ZACHĘTA”

Piotrkowska 54 (róg Narutowicza)

Losy I. klasy są już do nabycia. Ciągnięcie rozpoczyna się 23 lutego br.

Dymisja rządu w Jugosławii

Kryzys gabinetu na tle zagadnienia czechosłowackiego

Paryż, 4 lutego

(PAT) Agencja Havasa donosi z Białogrodu, że premier Stojadinowicz zgłosił dymisję całego gabinetu.

Paryż, 4 lutego

(PAT) Agencja Havasa donosi z Białogrodu: W łonie gabinetu premiera Stojadinowicza powstał kryzys. 5 ministrów podało się do dymisji, wśród nich: 2 mahometan — Mehmed Spaho, minister komunikacji, Dzafer Kulenowicz — minister bez teki, 2 słoweńców — Miho Krek — min. robót publicznych.

Fran Snaj — min. bez teki i Serb — Dragisza Cwetkowicz — minister opieki społecznej, przewodca organizacji robotniczej.

Grupa parlamentarna stronnictwa rządowego, która miała odbyć dziś rano posiedzenie, na którym miała być załatwiona sprawa wyboru prezydium izby poselskiej, odroczyła zebranie do poniedziałku.

Białogród, 4 lutego

(PAT) 5-ciu ministrów, którzy podali się do dymisji, powodując tym kryzys ministerialny w Jugosławii, wy-

stosowało na ręce premiera Stojadinowicza pismo, w którym motywują swe ustąpienie z gabinetu koniecznością załatwienia problemu chorwackiego.

Białogród, 4 lutego

(PAT) Narady w sprawie chorwackiej trwają w dalszym ciągu. U księcia regenta zebrał się wszyscy przedstawiciele grup politycznych jako też przedstawiciele partii rządowej z wyjątkiem b. premiera Stojadinowicza.

Oczekują przyjazdu dr. Macka do Białogrodu. Macek znacznie zerdukował swe żądania, co w znacznym stopniu wpłynęło na ukształtowanie nowego rządu.

Białogród, 4 lutego.

(PAT) Agencja Awała ogłasza następujący komunikat oficjalny:

„Książę regent Paweł przyjął dziś wieczorem na audiencji ministra opieki społecznej Cwetkowicza, któremu powierzył misję tworzenia nowego rządu”.

Dalsze zmiany w Banku Rzeszy

Kancelarz Hitler zwolnił dwóch członków dyrekcji

Berlin, 4 lutego.

(PAT) Kancelarz Hitler zwolnił z zajmowanych stanowisk dwóch członków dyrekcji Banku Rzeszy — Ehrhardta i Blessinga.

Równocześnie mianowani zostali członkami dyrekcji Banku Rzeszy: Dy-

rektor Wilhelm z Banku Rzeszy, naczelnik wydziału w ministerstwie gospodarki Rzeszy, dyrektor Lange i radca ministerstwa finansów Rzeszy Bayrhofer. Dwaj ostatni członkowie pozostają na swych dotychczasowych stanowiskach.

4 osoby spłonęły

podczas wielkiego pożaru w Londynie

Londyn, 4 lutego.

(PAT) Pożar zniszczył dziś zrana dom we wschodniej dzielnicy Londynu przy Fields.

Rodzina złożona z 4 osób zginęła w pomieszczeniach.

Naiwne improwizacje...

Polityka francuska nie liczy się z rzeczywistością. — Frazeologia i pływająca działa rozkładowo na potęgę mocarstwa (Od własnego korespondenta „Republiki“ z Francji)

Paryż, w lutym.

Krytyczny moment polityczny jaki przeżywamy, stwarza konieczność zamiechania na razie analizy wszelkich zjawisk poszczególnych i uczynienia próby syntetycznej, t. j. ujęcia i wykazania źródeł, z których płyną pewne niedomagania. Obserwując wytyczne francuskiej myśli politycznej, otrzymuje się, mimo całego szacunku, jaki laik odczuwa dla wielkich i potężnych biur i urzędów, wrażenie jakichś niesłychanie naiwnych improwizacji.

Nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, że likwidacja problemu czeskiego w Monachium była ciężką porażką dyplomatyczną w pierwszym rządzie dla głównej protektorki Czechosłowacji, t. j. Francji. Ale do tej porażki czynniki odpowiedzialne nie tylko nie chcą się przyznać, ale nie chcą jej widzieć. Stąd dziwne hasło nowej jakoby polityki, polegającej na wycofaniu się ze spraw wschodnioeuropejskich i ograniczeniu się wyłącznie do obrony swego własnego imperium. Samo stwierdzenie, że tendencje te zbiegają się kompletnie z dążeniami polityki niemieckiej, brzmi, jak najbardziej złośliwa ironia, a jednak jest to ścisły fakt, sam przez się wskazujący niedorzeczność „abdykacji“ francuskiej. W rzeczywistości bowiem nie ma lepszego kryterium wartości wpływów francuskich na wschodzie, jak cena, jaką Niemcy przypisują ich podważeniu. Znaczący przytem należy, że pod tym względem polityka Hitlera tak samo konsekwentnie dąży do izolacji Francji od wschodu Europy, jak polityka Bismarcka

Frazes sentymentalny, należący do francuskich obyczajów i tradycji, zaciemnia tutaj widnokrąg w sposób po prostu niesłychany. Pojęcia takie, jak przyjaźń, wdzięczność i wierność mają rzekomo wyczerpywać terminologię dyplomatyczną, przynajmniej po stronie dodatniej, po stronie ujemnej znajdujemy, oczywiście, niewierność, niewdzięczność, perfidię itp. Pojęciami tymi operują mimo wszystko stale nie tylko po szczególne jednostki i prasa, ale także politycy odpowiedzialni za losy wielkiego imperium, jakim jest Francja. Bardziej rozumna koncepcja współpracy na tle ewentualnej wspólnoty interesów i sytuacji należy tutaj do złego tonu prawie. Przypuszczać należy, że sfery decydujące zdają sobie sprawę z całej niedorzeczności takiego rozumowania, nie chcą się one jednak widocznie wyrzec niezwykle prostego i skutecznego środka propagandy a zarazem argumentów, uniewinniających własne błędy i krótkowzroczność. Cóż łatwiejszego, jak wyflumaczenie własnych niepowodzeń cudzą niewdzięcznością, wiarołomstwem i pODEJściem?

Ciekawy przykład ilustruje najlepiej te stosunki. Sojusz polsko-francuski wystawiony był na poważną próbę jeden jedyny raz, mianowicie 7 marca 1936, kiedy wojska niemieckie zajęły wbrew traktatowi wersalskiemu zdemilitaryzowany pas nadreński. Jest dzisiaj publiczną tajemnicą, że Warszawa gotowa była

spełnić lojalnie obowiązki, wynikające z paktu sojuszniczego. Zaden jednak organ mniej lub więcej oficjalny nigdy o tym nie wspomniał i nie starano się nigdy ze strony rządowej położyć kres kampaniom antypolskim. O tyle łatwiej przecież jest wytłumaczyć niepowodzenie swej polityki „chwijnością“ sojusznika, niż własnym niedołęstwem lub doręcznym gadulstwem (vide mona ówczesnego premiera, a obecnego ministra spraw wewnętrznych, p. Albert Sarraut).

Zdawałoby się, że podstawą akcji dyplomatycznej powinno być najprostsze stwierdzenie faktu, że każdy sąsiad może stać się wrogiem, że przeto sąsiad sąsiada powinien być traktowany jako naturalny sojusznik. Przypuszczalnie względ ten, a nie żaden inny, doprowadził do sojuszu między republikańską Francją a reakcyjną Rosją w roku 1892. Po wielkiej wojnie sytuacja zmieniła się wprawdzie zasadniczo, w tym sensie przynajmniej, że znikła granica rosyjsko-niemiecka, jednakże siła tradycji i inercji była tak wielka, że sojusz z Rosją został wznowiony i że przypisuje mu się znaczenie, jakiego siła faktów posiadać nie może, bez względu nawet na sytuację wewnętrzną tego kraju w chwili obecnej.

Koncepcja „desinterressement“ na Wschodzie a oparcie się jedynie o Anglię ilustruje w każdym razie tendencje polityczne ostatniej doby. Nie potrzeba wcale być wielkim specjalistą zagadnień politycznych, by zrozumieć, jak niedorzeczny jest ten nowy kierunek. Wystarczy przytoczyć następujący fakt: Z dwóch wielkich mocarstw zachodnich Francja posiada organizację militarną bez porównania silniejszą od Anglii, a jednak w sojuszu anglo-francuskim pierwszą rolę gra Anglia, a Francja z konieczności musi się zadawać rolą drugorzędą, oglądając się w każdym wypadku za decyzją, jaka zapadnie nad Tamizą. Trudno, zresztą, przypuszczać, by Francja mogła być traktowana inaczej, niż wynika ze stanowiska i roli jaką odgrywa na kontynencie.

Z punktu widzenia francuskiej potocznej frazeologii wyniknie niewątpliwie, że powyższe uwagi podyktowane zostały złośliwą niechęcią wobec pięknej Francji. W rzeczywistości musimy się przyznać raczej do grzechu wręcz odwrotnego, wolimy jednakże wypowiedzieć kiedy należy, najprzykrejsze choćby prawdy, niż stosować zwyczajne strusia E. S. I.

Zajścia na uniwersytecie lwowskim

Co pisze „Dziennik Polski“? Lwowski „Dziennik Polski“, omawiając ostatnie wypadki na Uniwersytecie we Lwowie, stwierdza co następuje: Uczelnie lwowskie w planowej polityce opozycyjnych ugrupowań, sięjących w łowu w kraju zamęt, stały się ośrodkiem defetyzmu politycznego i podważania autorytetu władz państwowych.

W poszukiwaniach sprawców hańbnych napadów na terenie gmachów wyższych uczelni we Lwowie, władze administracyjne w obecności władz sądowych i prokuratorskich przeprowadziły rewizję w II Domu Medyków we Lwowie. Jak wiadomo rewizja ta przyniosła pozytywne rezultaty: znaleziono noże i petardy o wielkiej sile wybuchowej. Spośród kilku aresztowanych studentów, dwóch pozostaje dotychczas w więzieniu śledczym i będzie wytoczony im proces.

Lwowska młodzież akademicka, kierowana zwa kulis przez działaczy Narodowego, rozzuchwalona systematyczną kapitulacją przed nią czynnikami odpowiedzialnymi za spokój i porządek na wyższych uczelniach, postanowiła przenieść swoje metody teroru na mury uczelni i zastosować je w stosunku do władz administracyjnych, prokuratorskich i sądu. Groźbą strajku i zakłócenia porządku publicznego w mieście postanowiono wymóc na władzach zwolnienie aresztowanych studentów...

Terorem zmuszono wszystkich studentów przebywających w gmachu uniwersyteckim do pozostania w nim. W przypadkach okupantów zamknięto o głodzie w osobnych salach i niezwolono zapatrzyć się w żywność. Rolnictwo okupacji dostało od rektora do dyspozycji pokój, gdzie wydawał przepustki i pozwolenia na opuszczenie budynku.

Ta... agitacja antyrządowa obejmuje nie tylko eksterytorialne obszary uczelni, ale i okoliczne ulice. W oknach uniwersytetu od strony ul. 3 Maja widniał wionio megalony, przez które no wybitnie polityczne audycje i obywatelno obelgami osobę... W godzinach wieczornych oburzona ludność niektórych domów zwracała się kilkakrotnie do władz administracyjnych z żądaniem usunięcia tych megalonów. Władze administracyjne były bezsilne, rektor był widocznie zdania, że skoro jest w porządku, skoro nie porządku czy też nie chciał tym bezprzykładnym ekscesom zapobiec.

Ciekawą rolę odegrał w całej sprawie rektor Uniwersytetu J. K. Boulanda. Życzliwość jego dla kłoczów okupacji poszła podobno tak daleko, że uważał za stosowne oddać w ręce kierowników strajku.

Jak donosiliśmy rektor zareagował na te wypadki tylko w ten sposób: postanowił wraz z senatem nie brać udziału w zabawach akademickich.

Przy grypie i jej skutkach, należy aby często i gruntownie oczyszczać powietrze jelieta przez stosowanie naturalnej wody kłoczkiej Franciszka - Józefa. Zapyt. Wasze...

Demonstracje antyfrancuskie w Damaszku

Damaszek, 4 lutego (PAT) Policja rozproszyła demonstrację zorganizowaną przez studentów 50 strajkę. Aresztowano około 50 osób. Około południa miasto przybrało normalny wygląd, wszystkie sklepy otwarte.

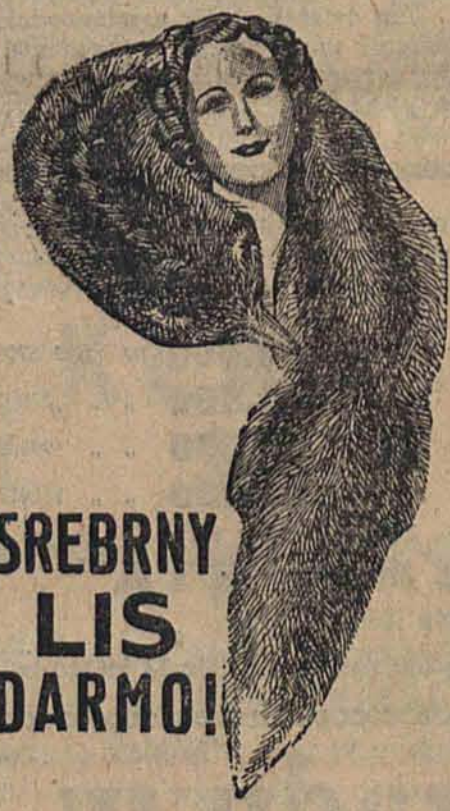
Trzech kołchoźników skazanych na śmierć

Moskwa, 4 lutego (PAT) W miejscowości Brillus w wodu krasnojarskiego trzech kołchoźników zostało skazanych na karę śmierci przez rozstrzelanie za działalność rewolucyjną, sabotaż oraz za udział w stwo jednego z aktywistów.

PIERWSZY SENSACYJNY KONKURS EUKUTOLU!!

3 WSPANIAŁE SREBRNE LISY I 50 „PACZEK PIĘKNOŚCI“ zostanie przyznanych w tym łatwym konkursie „EUKUTOLU“

Możesz otrzymać nagrodę w postaci wspaniałego SREBRNEGO LISA, jeśli odpowiesz na pytanie: Dlaczego wole krem „EUKUTOL“.....

SREBRNY LIS DARMO!

Tu nie trudno o nagrodę! Dlatego wszyscy przystępują do konkursu bez zwłoki. Dlaczego nie miałaby Szanowna Pani figurować na liście wygrywających srebrne lisy. Przecież nie ma nic łatwiejszego, jak właśnie wygrać takiego lisa srebrnego, wybranego przez wybitnego znawcę z pośród najpiękniejszych srebrnych lisów, jakie są na rynku światowym. PACZKI PIĘKNOŚCI TO RÓWNIEŻ NASZA NAGRODA!

50 pań otrzymuje ponadto paczki piękności t. j. komplet kremów, wody, olejki i mydła f. Eukutol. JAK WYGRAĆ? Nie można liczyć na wygraną, jeśli się nie uczyniło próby kremem „Eukutol“, jeśli na własnej cerze nie stwierdziło się jak wielkie są jego zalety. — „Eukutol“ w pierwszym okresie stosowania już nadaje cerze delikatność owa, o której marzy właściwie każda elegancka kobieta, bez względu na wiek i stan.

CO NALEŻY UCZYNIĆ? Kupić krem „Eukutol“ — dowolnego rozmiaru — u stałego dostawcy kosmetyków, względnie w każdym składzie aptecznym, perfumerii lub drogerii. Napisać na załączonym kuponie odpowiedź na pytanie — „Dlaczego wole krem „Eukutol“...“ Przesłać tak wypełniony kupon, z podaniem swego nazwiska, adresu i wierzchniej części pudełka metalowego po kremie Eukutol 6, lub części zewnętrznej opakowania kartonowego kremu Eukutol 3, pod adresem „PROMONTA“ Bielsko-Sł. skrz. poczt. 294. Jury zwróci uwagę na najbardziej szczerą, oryginalną i sumienną odpowiedź, wyjaśniającą w prostych i jasnych słowach dlaczego woli Szanowna Pani „Eukutol“. Prosimy nie zapominać, że każda odpowiedź jest przez sędziów skrupulatnie badana i każda może przynieść szczęście.

Podajemy przykład odpowiedzi: „Wole krem „Eukutol“, gdyż „Eukutol“ daje mi doskonałą cerę, o której zawsze marzyłam“ (Nie należy jednak tego zdania używać — trzeba to samo wyrazić w innych słowach). Ortografia nie ma znaczenia — chodzi tylko o myśl! Kup „Eukutol“ jeszcze dziś i przystap do konkursu. Nie ma nic łatwiejszego, jak wygrać pięknego srebrnego lisa!

KUPON Kupon konkursu organizowanego przez firmę „PROMONTA“ Bielsko-Sł. skrz. pocztowa 294. Nazwisko _____ Adres _____ Dokończ zdania: Dlaczego wole krem EUKUTOL... _____

Prosimy o dokładne przeczytanie poniższych warunków konkursu:

- 1) Dokończ zdania: „Dlaczego wole krem Eukutol...“ Wytnij załączony kupon, lub napisz to zdanie na arkuszu papieru. Do odpowiedzi — kuponu dołącz wierzchnią część metalowego pudełka po kremie Eukutol 6, lub zewnętrzne opakowanie kartonowe po kremie Eukutol 3. Powyższe przesyłaj na adres: „Promonta“ Bielsko-Sł. skrz. poczt. 294.
2) Termin zakończenia konkursu upływa dn. 1 MARCA 1939 r. Do tego czasu wysłać można odpowiedzi z kuponami i częściami po pudełkach kremów Eukutol 6 lub 3. Odpowiedzi przysyłane po 1 marca r. b. nie będą uwzględnione.
3) Udział w konkursie brać mogą wszyscy z wyjątkiem pracowników firmy „Promonta“, agentów tej firmy i ich rodzin. Odpowiedzi nie zwracamy. Stają się one naszą własnością, wygrywający zostają powiadomieni listownie, a nazwiska ich są ogłoszone w czasie najbliższym w prasie.
4) Każda odpowiedź będzie rozpatrzona przez specjalne jury. Sędziowie przyznają nagrodę tym z pośród uczestników konkursu, którzy w sposób najprostszy, najjaśniejszy i najbardziej oryginalny podadzą racje dla których preferują krem „Eukutol“ i ponad inne.
Orzeczenie sędziów jest ostateczne i wiążące prawnie. Korespondencję w tej sprawie nie prowadzimy, nie odpowiadamy również za zgłoszenia zaginione, uszkodzone lub zniszczone w toku przesyłki.

JAK NIEMCY STRACILI SWIE KOLONIE?...

Sztab niemiecki nie wierzył w możliwość wojny kolonialnej. — Togo już w sierpniu 1914 roku przechodzi w ręce aliantów. — Włosi idą na wojnę, by zapewnić sobie kolonie niemieckie... — Na pierwszej konferencji przedstawiciele Włoch i Japonii domagają się natychmiastowego podziału kolonii niemieckich!

Sprawa kolonii, wchodząca obecnie w warsztat polityczny Europy i tak energicznie forsowana przez Niemcy i Włochy, po aneksji Austrii i ziem sukcesyjnych wydaje się być kolejną przekażą, o którą może się łatwo potknąć świat. Świadczy o tym wyrażone ostatnio zarządzenia wojskowe Włoch, przygotowania, czynione przez Francuzów w północnej Afryce i ostatnie przemówienie kanclerza Hitlera.

W tym roku mija akurat 20-cia lat od chwili słynnego posiedzenia członków konferencji pokojowej w Paryżu dnia 5-go maja 1919 roku, na którym ujęto już bez dyskusji gotowy projekt traktatu i podziału kolonii niemieckich. Jak doszło do tej historycznej konferencji, nie pozbawionej pewnych momentów dramatycznych?

Pierwsza akcja wojenna w koloniach

27 lipca 1914 roku. Nad Europą gęstą groźną, czarne chmury. Podczas wojny na zewnątrz czyni się jeszcze próby ratowania pokoju, nieoficjalnie puszcza się już w ruch wielką niebezpieczną machinę wojenną.

Angielski minister marynarki Winston Churchill odbył tego dnia konferencję na temat wyworzonej sytuacji w swymi najbliższymi współpracownikami. W konkluzji wydaje następujące postanowienia:

— Proszę powiadomić natychmiast wszystkie brytyjskie stacje odbiorcze, że wojna z Niemcami jest zupełnie prawdopodobna i dlatego wskazane jest podjęcie przygotowań mobilizacyjnych. Należy zwrócić baczną uwagę na okoliczności niemieckie.

W trzy dni potem tak zwana „depeza ostrzegawcza“ obiegła wszystkie kable angielskie. Wszędzie puszczone zostaje w ruch automatycznie sprawujący funkcjonujący aparat mobilizacyjny: każda samą depezą ostrzegawczą pułkownika w świat dnia 30 lipca 1914 roku francuski minister kolonii.

Rozpoczynają się pierwsze działania wojenne, wymierzone przeciwko niemieckim koloniom. W Nigerii Anglicy przysięgają potajemnie całą pocztę, następującą mobilizacja francuskich wojsk kolonialnych i zamknięcie granic niemieckich posiadłości zaocencicznych.

W następnego dnia admirał King Holl wydaje rozkaz stacji telegraficznej w celu zniszczenia kabla wschodniej Afryki niemieckiej. Dnia 1 sierpnia, więc na cztery dni przed oficjalnym wypowiedzeniem wojny przez Anglię, marynarka brytyjska w wiadomym celu zbliża się do brzegów wschodniej Afryki niemieckiej. Jednocześnie francuskie wojska kolonialne z Afryki pod kierunkiem przygotowują marsz na Kamerun.

Liczba niemieckich wojsk kolonialnych była niewielka, granice nie posiadały zabezpieczeń, żołnierze posługiwali się przestarzałą bronią i dawał się w znak braku amunicji. W tych warunkach walka była oczywiście z góry przegrana. Togo już w sierpniu 1914 roku przechodzi w ręce Francuzów i Anglików. Niemiecka Afryka południowo-wschodnia musi przyjąć kapitulacyjną warunki pokojowe w lipcu 1915 roku, a Kamerun padł w lutym 1916 roku.

Generał von Lettow-Vorbeck broni się przez cały czas wojny, aż wreszcie dnia 13 listopada 1918 roku otrzymuje wiadomość o powszechnym zawieszeniu broni.

Klau-Czau zdobywają Japończycy po wielkich stratach 10 listopada 1914 roku. Wszystkie posiadłości niemieckie na morzach południowych przechodzą do rąk bez walki w ręce wroga: Japończycy zajmują Karoliny i wyspy Marshallowskie, Anglicy — bogata w skarby mineralne wyspę Nauru. Samoa

przechodzi pod protektorat Nowej Zelandii, a nad niemiecką częścią Nowej Gwinei rozciąga swą opiekę rząd australijski.

Okrucieństwa niemieckie w Afryce

Nikt nie prowadzi wojny bezinteresownie. Alianci nie parli do krwawej rzezi, ale skoro już wojna wybuchła i ponosono tak wielkie ofiary w ludziach i pieniądzu, trudno było z drugiej strony wyrzec się jej korzyści. Już w sierpniu 1914 roku, a więc w pierwszych dniach wojny, nastąpiło porozumienie między Anglią i Francją w sprawie Togo i Kamerunu. Charakterystyczną jest rzeczą, iż dzisiejsi sprzymierzeńcy Niemiec w walce o utracone prawa kolonialne, a mianowicie Włosi i Japończycy, w okresie minionej wojny wcale nie ukrywali swych apetytów na niemieckie posiadłości kolonialne.

Włosy przed przystąpieniem do wojny w 1915 roku zawarły specjalny układ w Londynie, w myśl którego musiano im przyrzec część zdobytych w Afryce posiadłości niemieckich. Tak samo Japończycy dokonali zabezpieczenia na terytoriach niemieckich specjalnym układem w Szantungu. Dziś fakt ten poszły w zapomnienie i dwa te mocarstwa, wraz z Niemcami tworzą oś Berlin-Rzym-Tokio.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

Odebranie kolonii Niemcom nie wywołało żadnej reakcji w świecie politycznym, albowiem oddawna mówiono już o drastycznych metodach eksploatacyjnych Niemców w Afryce. Niemcy traktowali swe kolonie, jako stacje lądowe podwodnych, jako punkty oparcia dla ambitnych celów imperialistycznych. Bardzo obszernie precyzowała ten pogląd słynna „Błękitna Księga“ parlamentu angielskiego, demaskująca zaborczą politykę niemiecką w krajach zamorskich i zawierająca szereg nieźmiernie ciekawych, autentycznych dokumentów w tej sprawie.

byczy wojennych, podczas gdy Stany Zjednoczone, nie zgłaszające pod tym względem żadnych pretensyj, miały przed sobą inne cele.

— Nas interesuje tylko pokój i jego gwarancja przyszłości... — mówił prezydent Wilson, projektodawca Ligi Narodów.

Jako miejsce pierwszych konferencji obrano Paryż. Konferencja miała mieć charakter demokratyczny, dlatego też w charakterze przedstawicieli państw występowali nie monarchowie ani prezydenci, lecz prezesi rządów. W konferencji oprócz pięciu wielkich mocarstw — Stanów Zjednoczonych, Anglii, Francji, Włoch i Japonii — brali udział przedstawiciele 22 mniejszych państw. Dnia 13 grudnia 1918 roku przybył do Francji okrętem „Jerzy Waszyngton“ prezydent Stanów Zjednoczonych — Wilson, witany entuzjastycznie przez wszystkich jako twórcę pokoju.

Paryż przedstawiał w owym czasie prawdziwą wieżę Babel. Każdy z delegatów otoczony był armią rzeczoznawców i doradców. Po ulicach stolicy Francji przeciągały kolorowe tłumy różnych delegatów w fantastycznych, wschodnich strojach. Obok znanych polityków wypłynęli nagle na powierzchnię nieznanymi nikomu karierowicze i spekulanci, zamierzający i dla siebie złowić jakąś rybkę w metnej wodzie.

Byli również tacy, którzy ogłosił odgrywać poważną rolę, lecz których wojna straciła z piedestału chwały i znaczenia. Typowym reprezentantem tych bankrutów politycznych był między innymi król Nikita z Montenegro, który przybył do Paryża, by z kapeluszem w dłoni prosić o przywrócenie mu dawnych praw monarchicznych...

O wszystkich sprawach decydowała rada dziesięciu, składająca się z pięciu prezesów ministrów oraz ich ministrów spraw zagranicznych. Ale ich siły pomocnicze wypełniły wszystkie hotele paryskie. Delegacja angielska składała się z 200 osób, nie licząc sił biurowych. Z Ameryki przybyło na konferencję wraz z prezydentem Wilsonem 1300 osób!

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

Już pierwsze posiedzenie, odbyte dnia 18 stycznia 1919 roku, wykazało zasadniczą różnicę zdań między Stanami Zjednoczonymi a resztą przedstawicieli. Wilson przybył do Europy, aby realizować swój plan o Lidze Narodów, podczas gdy cztery główne mocarstwa, a w tej liczbie również Włochy i Japonia, były już ze sobą związane taj-

nymi układami co do podziału kolonii niemieckich. To też gdy na tej konferencji Clemenceau występuje z wnioskiem, aby odłożyć na razie na bok trudne do rozstrzygnięcia kwestie sporne, dotyczące terytorialnych zadań w Europie i przystąpić do łatwiejszych i uchwytniejszych spraw kolonialnych, wniosek ten potrzymuje delegat Włoch — baron Sonnino oraz przedstawiciel Japonii, a sprzeciwia mu się prezydent Wilson.

Różnica zdań pogłębia się. Aby dać świadectwo sprawie Lloyd George ściga do Paryża premierów dominiów angielskich: Przybywają więc z opracowanymi materiałami. Massey z Nowej Zelandii, Smuts z Południowej Afryki, Hughes z Australii i Borden z Kanady. Z referatów ich wynika jak szkodliwa i demoralizująca była działalność Niemców na terytoriach zaocencicznych.

Lloyd George oświadcza wobec tego: — Wojska naszych dominiów, które zdobyły kolonie niemieckie, pragną uzyskać zapewnienie, iż ziemiom tym nie stanie się żadna krzywda. Oświadczam więc w imieniu Wielkiej Brytanii, iż jesteśmy stanowczo przeciwni oddaniu Niemcom choćby nawet części dawnej ich posiadłości terytorialnej za oceanami.

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Prezydent Wilson dorzuca: — Wedle mojego zdania wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie należy Niemcom zwracać zdobytych kolonii...

Enrico Fermi - laureat Nobla

Genialny fizyk i chluba nauki włoskiej na emigracji. — Skutki „rasizmu“ we Włoszech

Gdy niepozorny, łysawy człowiek odbierał z rąk wysokiego, szczupłego pana dyplom i czek, oplewający na wie lozerową sumę, sala zatrzęsa się od okłasków. Niepozorny człowiek w ciemnym garniturze skłonił się i tyłem, jak nakazuje ceremoniał, wrócił na swoje honorowe miejsce wśród niemilkających objawów entuzjazmu.

Człowiekiem tym był Enrico Fermi.

Rzeczy ciekawe

ARMIA WŁOSKA W CZASIE POKOJU.

Nienastające żądania rewindykacyjne Włoch budzą stale zainteresowanie dla przygotowań wojennych tego państwa. Według oceny prasy francuskiej, regularna armia włoska na stopie pokojowej liczy obecnie 51 dywizji piechoty, 14 dywizji wojsk specjalnych (oddziały zmotoryzowane, wojska alpejskie, kolonialne itp.) oraz 3 grupy straży granicznej, obsługi fortyfikacji na wyspach. Razem — 550.000 ludzi pod bronią, wliczając w to już żandarmerię i wojska libijskie. Na czele armii włoskiej stoi marsz. Bado-glio. Całość dzieli się na 21 korpusów.

KOBIETA W 1938 R.

Ogłoszone niedawno referendum wśród kobiet amerykańskich przyniosło zwycięstwo Mrs. Roosevelt, małżonce prezydenta, którą uznano za najwybitniejszą postać kobiecą w ciągu 1938 roku.

MISTRZOSTWA TANECZNE ŚWIATA.

5 i 6 lutego odbędą się w Monachium „zawody“ o taneczne mistrzostwa świata. Poza Niemcami weźmie udział mistrzowskie pary z Anglii, Włoch, Norwegii, Czecho-Słowacji, Holandii, Francji, Irlandii i W. M. Gdańska. Polska nie będzie reprezentowana.

JACK DEMPSEY DAJE PRACĘ SWEMU EX-RYWAŁOWI.

Słynny bokserki ex-mistrz świata Jack Dempsey, który obecnie prowadzi w Nowym Yorku szereg przedsiębiorstw o charakterze zarobkowym i bynajmniej nie związanym ze sportem, zaproponował ostatnio pracę w jednej ze swych firm innej dawnej sławie bokserkiej, Jess Willardowi. Był to mistrz świata, który utracił ten tytuł właśnie na rzecz Dempseya. Obecnie Willard znajduje się w nędzy.

„Loteria teatralna“ w Nowym Jorku i Londynie

Niezwykły pomysł sprawia, że publiczność dobija się o bilety na przedstawienia

(j) Niektóre nowojorskie oraz londyńskie teatry wymyśliły od niedawna całkiem nowy, wręcz wyrafinowany sposób zdobywania sobie publiczności...

Zaczął się — naturalnie — w Ameryce, Londyn zaś bardzo szybko skopiował nowy „system“...

Polega on na tym, że kasa teatru wydaje bezpłatnie przez cały dzień każdemu, kto tylko się zgłosi, losy własnej loterii...

Dwa razy w tygodniu odbywa się ciągnięcie na scenie — podczas przerwy pomiędzy jednym a drugim aktem. Wylosowane zostają dwa numery. Na każdy wyznaczona jest wygrana w wysokości stu dolarów.

Wyplata następuje natychmiast w kancelarii teatru, ale pod warunkiem, że wygrywający zgłosi się po nią w

genialny fizyk, chluba nauki włoskiej, który właśnie w Sztokholmie odebrał z rąk króla szwedzkiego Gustawa nagrodę Nobla.

Enrico Fermi zdobył nagrodę Nobla za rok 1938 za doniosłe odkrycia w dziedzinie substancji radioaktywnych. Komitet nagrody Nobla przyznał mu ją, jako uczonemu włoskiemu. Enrico Fermi zdobył najwyższe odznaczenie naukowe na świecie dla Włoch.

Wielki uczoney wstał w il naukę włoską na cały świat i... do Italii już nie powrócił.

Przyczyna tego jest bardzo prosta. We Włoszech Enrico Fermi nie miałby prawa wykładać, ani prowadzić badań,

na żadnym z uniwersytetów włoskich, ponieważ jest Żydem.

Obłęd rasistowski, któremu przez wiele lat Mussolini jaknajenergiczniej się przeciwstawiał, stał się obecnie integralnym składnikiem włoskiego ładu państwa.

Teoria rasistowska niemiecka nie wytrzymała naukowej krytyki, ale w użyciu „na codzień“ może mieć pewne pozory prawdopodobieństwa. Jaki jednak „typ rasowy“ uznał rasizm włoski za idealny? Czym różni się „rasowy“ — to znaczy czarno- i kretowłosy, hałaśliwy i pełen temperamentu Włoch od Żyda?

Na to pytanie nie potrafi odpowiedzieć ani włoski Streicher — Farinacci, ani antysemita Interlandi, ani nawet sam nieomylny Duce.

I oto dowódca floty włoskiej na Balearach Paolo Moroni, który kierował operacjami u wybrzeży Hiszpanii, był prawdopodobnie bardzo zaskoczony, gdy Mussolini przeniósł go nagle w stan spoczynku, co równa się śmierci cywil-

nej. Podobnych uczuć doznawał chyba również admirał Aldo Ascoli, dowódca floty włoskiej na morzu Egejskim, który otrzymał od Mussoliniego dywizję.

Enrico Fermi wołał jednak nie narzekać się na upokorzenia.

Enrico Fermi, jako światowej sławy uczoney, został natychmiast zaangażowany jako profesor na uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku. Tu bez przeszkód mógł kontynuować swe badania i prace naukowe, tu będzie mógł bez przeszkód dzielić się ze studentami swą olbrzymią wiedzą.

Atmosfera demokratycznej wolności Stanów Zjednoczonych pozwoliła mu uczonemu na swobodną pracę na dobrej nauce, społeczeństwa i ludzkości.

Poziom kulturalny społeczeństw i rodów można oceniać na podstawie sumunku do nauki i ludzi nauki. Kultury postępu tworzą nie ci ludzie, którzy „idą na Francję“, lecz ci, którzy w swoich laboratoriach i salach wykładowych torują ludzkości drogę do dalszego rozwoju.

O WSZYSTKIM PO TROCHU...

Wywiad z ex-cesarzem Wilhelmem. — Briand na koncercie wiolonczelistki. — Będziemy mieli coraz łagodniejsze zimy i upalniejsze lata. — Odezwa najznakomitszych Anglików do narodu niemieckiego

Ex-cesarz Wilhelm obchodził niedawno w Doorn osiemdziesiąt rocznicę swych urodzin. Jak wiadomo, ex-król bardzo niechętnie przyjmuje dziennikarzy, a na tematy polityczne w ogóle nie chce z nikim rozmawiać. Jednakże w dwóch tygodniach francuskich ukazały się ostatnio wyjątki z rozmowy, jaką z ex-cesarzem przeprowadził ostatnio pewien dziennikarz. Wilhelm w rozmowie poruszył tym razem kwestię stosunków niemiecko - francuskich:

— Cywilizacje mogą istnieć obok siebie w dobrym sąsiedztwie, ale nie wolno im z sobą mieszać. Każda cywilizacja powinna kultywować swój specyficzny charakter, swą indywidualność, w przeciwnym razie czeka ją zguba!... Za każdym razem gdy cywilizacja francuska, a więc zachodnia i bardziej kobieca, kojarzyła się z cywilizacją niemiecką — wchodziła i bardziej męska, Niemcy na tym tracili bardzo wiele. Pierwszy eksperyment dokonano za czasów Fryderyka II-go, który zaprosił na swój dwór w Sans-Souci Woltera. Fryderyk osobiście nic na tym nie stracił, choć rozczarował się srodze co do swego przyjaciela. Ale naród niemiecki przesiał na francuskim duchem i rezultatem tego była Jena w 1806 roku.

Drugi przykład — ciągnął dalej Wilhelm — to system kontynentalny, przyjęty przez Prusy w 1848 roku. Rezultatem był pogrom Niemiec w 1918 roku. My — Niemcy — jesteśmy nawskroś na-

rodem wschodnim, podobnie jak Skandynawowie, Węgrzy i Rosjanie. Zachód — Francja, Anglia i państwa śródziemnomorskie...

Jak wiadomo, głos Brianda porównywano bardzo często z tonem wiolonczeli. Był on tak samo dźwięczny i aksamitny. Jeśli chodzi o muzykę, to Briand orientował się w tej dziedzinie dość słabo. Ale porównanie jego głosu z dźwiękiem wiolonczeli bardzo mu schlebiało.

Pewnego wieczoru na jednym z oficjalnych przyjęć występowała znana wiolonczelistka francuska, pani R. Briand słuchał koncertu niezbyt uważnie. W końcu podobno nawet zdrzemnął się trochę, a w każdym razie siedział nieruchomo z zamkniętymi oczami. Po koncercie jednak żywo okłaskiwał panią R. Przyjaciele Brianda pokpiwali z niego. On sam rzekł na to z uśmiechem:

— Cóż chcecie?... Pierwszy raz słyszałem siebie samego i muszę przyznać, że uczyniłem na sobie wielkie wrażenie...

Zima właściwie ma się już ku końcowi. I stwierdzić należy, iż naogół nie mieliśmy wcale mrozów. Zjawisko to obserwujemy już od kilku lat. I nie tylko my. Meteorologowie dochodzą do wniosku, że w ciągu ostatnich lat ziemia stała się znacznie cieplejsza i z każdym

rokiem należy się spodziewać upałniejszego lata oraz łagodniejszej zimy.

Dzieje się to podobno dlatego, że pola lodowe w pasach podbiegunowych zbliżają się coraz bardziej do biegunów. Ostatnia ekspedycja Papania ustaliła, że pola lodowe posuwają się obecnie z szybkością dwukrotnie większą, niż to zaobserwowali ich poprzednicy.

Komunikaty meteorologiczne twierdzą te dane w całej rozciągłości. W Anglii na przykład grudzień 1938 był najcieplejszym ostatnim miesiącem w roku na przestrzeni ostatnich stu lat. Uczeni, spędzający zimę na wyspie podłódka, w odległości 560 kilometrów od biegunów, donoszą, że w grudniu ubiegłego roku temperatura u nich była znacznie powyżej zera...

Brytyjskie radiostacje rozpoczęły nadawanie transmisji w niemieckim języku. Obecnie transmisje te będą nadawane regularnie dwa razy w tygodniu.

Pierwsza transmisja poświęcona odezwie do narodu niemieckiego, poprowadzonej przez osiemnastu najznakomitszych Anglików, a w tej liczbie prezydenta Angielskiego Banku, Normana Montagu, który wrócił niedawno z wojny, lorda Derby'ego, osobistego lekarza króla lorda Dawsona i przez innych.

— „Groźne chmury zawisły nad całym światem — piszą najznakomitszy glicy w tej odezwie — Mężczyźni i kobiety nie wiedzą co im przyniosą najbliższe miesiące i tygodnie. Jest rzeczą niezbędną, jeśli już nie spóźnioną, aby wyrazić dobrej woli, umiarkowaną krytykę, nie żywiący nienawiści ani zemsty i pragnący żyć w przyjaznych stosunkach z innymi narodami, zwrócić się do przedstawicieli innych narodów, czujących i myślących tak samo jak my.“

My, Anglicy, nie mamy powodu do towania czegokolwiek innym narodom. Stoimy niezłomnie na straży naszej swobod, lecz jednocześnie propagujemy pokój, oparty na powszechnej równowadze sił. Jesteśmy zwolennikami powołania prawa w stosunkach międzynarodowych, albowiem tylko na tej podstawie można będzie uratować naszą cywilizację. Zwracamy się w tej sprawie przede wszystkim do narodu wielkiego państwa niemieckiego. Zwracamy się do jego przedstawicieli, którzy w ciągu ostatnich lat przegrali widmo wojny i nienawiści między narodami“...

dzieł Łodzi

Dnia 5 lutego 1915 roku powstała polska policja niemiecka na terenie okupowanej Łodzi: zrazu organem wykonawczym prezydenta policji niemieckiej była żandarmeria, ale szybko zamieniono własny aparat tak zw. państwowy, który w pół roku niecałe zastąpił policję obywatelską. Policja niemiecka miała szereg prowokatorów i przesłanek w rodzaju v. Schultze, specjalnie dala się haniebnie ludności przy odbieraniu żywności.

KRONIKA

Luty	Dzień Agaty	
5	Jutro Doroty, Tytusa	
Niedziela		
	Wschód słońca	7.10
	Zachód słońca	16.28
	Wschód księżyca	19.01
	Zachód księżyca	7.37
	Długość dnia	9.07
	Przybyło dnia	1.37

KAŻDYM MIESZKANIU WŁASNY SAFES

dostarcza **Fabryka Kas Ogniotrwałych i Maszyn**

Karol Zinke, Łódź

Przejazd 16. Tel. 224-19.

PRZYSTAWKI KANAPKI I KANAPKI

W dniach w poniedziałek, dnia 6 b. m. o godz. 5 pp. punktualnie w lokalu Kursów Gospodarskich Domowego L. Z. T. Ochrony Kobiet przebiegła 21.

ZŁ. 1.000.000

można wygrać w szczęśliwej Kolekturze

M. WOLMAN NARUTOWICZA 38, PLAC REYMONTA 3-4

Szczęśliwe losy 1-iej kl. są do nabycia.

Wkrótce wiadomości

KONTROLĘ DOMÓW, NOCLEGOWYCH i podobnych umebrowanych zarządził wydział zdrowia. Wydział ten, ponieważ stwierdził, że sporadycznie wypadki zachorowań na dur plamisty w Łodzi, który swe źródło w włośczęstwie zebrał, należy do choroby zakaźnej zaliczając do naszego

WYCIECZKA PANSTWOWEGO LICEUM w Łodzi przybyła wczoraj do Łodzi. Wycieczka zwiedziła miasto, zakłady miejskie, zbiornik wodociągowy, szkołę przemysłową, fabrykę oraz szereg fabryk. W godzinach popołudniowych wycieczka wyjechała do Zgierza na zapoznanie się z zakładami przemysłu technicznego.

WALKA Z GRUŻLICĄ W ŁODZI znalazła w tym poparcie w społeczeństwie. W chwili obecnej odbywa się w Łodzi sprzedaż znaczków pocztowych gruczołowych. Sprzedaż prowadzą dozorczy pocztowy, którzy samorzutnie zgłosili się do tej sprawy. Wyniki sprzedaży znaczków będą niewątpliwie bardzo pomyślne.

154 OSOBY POSZUKUJĄCE PRACY zarejestrowało na dzień 28 stycznia b. r. wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy. W tej liczbie na Łódź przypada 36.634 osoby, w powiaty łódzki i łęczycki — 5.237, Pabianice, powiat łaski i sieradzki — 6.737 osób, Piotrków i powiat piotrkowski — 3.348, Radomsko i powiat radomszczański i wierzbicki — 3.348, Tomaszów i pow. brzeziński — 4.432.

KONTROLĘ WAG, ODWAŻNIKÓW oraz miar mierników rodzaju zarządził urząd miar i wag w Łodzi. Kontrola zarządzona została z tego powodu, że z dniem 1 lutego wygasła ważność miar i wagami z tą cechą pociągami będą do odnowienia.

7 RAZY WYWANA była do pożaru łódzka ogólna ohotnicza w ub. miesiącu. Średnio w pożarach zanotowano 3, małych — 27. Pożary w 25 budynkach mieszkalnych i 5-ciu magazynach. Największe nasilenie pożarów zanotowano w godzinach od 17 do 24.

ROZBUDOWA SZPITALNICTWA W ŁODZI

Corocznie przybywać będzie 130 łózek.—Szpital w Radogoszczu będzie centralnym ośrodkiem zdrowia

Jak wiadomo, zarząd miejski wykupił już szpital im. Konsztańców w Radogoszczu, mimo, że mógł jeszcze przez wiele lat bezpłatnie z niego korzystać. Wykup szpitala zdecydowany jednak został z tego względu, iż w Łodzi odczuwa się w bardzo poważnym stopniu brak łózek szpitalnych, zaś szpital radogoszczyński nadaje się doskonalenie na rozbudowę, przez co będzie można przysporzyć Łodzi około 650 nowych łózek.

Należy wziąć pod uwagę, że szpitalnictwo w Łodzi przed rokiem 1914 tworzyło samo społeczeństwo, gdyż władze zaborcze, zarówno państwowe jak i miejskie, zupełnie nie troszczyły się o zapewnienie ludności miasta racjonalnej pomocy szpitalnej. Społeczeństwo, pozostawione własnym siłom, stworzyło szpitale społeczne i prywatne, które do dnia dzisiejszego spełniają należycie swe posłannictwo. W ten sposób powstały szpital Ewangelicki, szpital Anny Marii dla dzieci, szpital „Kochanówka“, zakład położniczy św. Elżbiety, szpital „Betleem“ (dawniej lecznica prywatna grona lekarzy), szpital pod wezwaniem św. Rodziny (dawniej „Unitas“) i t. d.

Władze państwowe utrzymywały jedynie szpital św. Aleksandra na 100 łózek jak w każdym powiatowym mieście, a przecież Łódź już wtedy liczyła ponad pół miliona ludności. Władze miejskie zaś utrzymywały jeden mały szpitalik na 40 łózek dla chorych zakaźnych w drewnianym budynku, w którym mieści się obecnie „rozesektorium“, poza tym funkcjonował szpital Rosyjskiego Czerwonego Krzyża (w miejscu, gdzie wznosi się obecnie szpital wojskowy).

Podwalny szpitalnictwa

Podwalny pod szpitalnictwo miejskie położył w latach 1914 i 1915 komitet obywatelski, który wobec ewakuowania szpitala rosyjskiego Czerwonego Krzyża oraz zamknięcia szpitali fabrycznych, a częściowo i społecznych, musiał postarać się o to, by znaleźć w pierwszym rzędzie miejsca dla chorych zakaźnych — panowały wówczas w

Łodzi dur plamisty, dur brzuszny, czerwonka i t. d. — następnie dla chorych wewnętrznych i chirurgicznych oraz kobiecych. Oczywiście była to akcja doraźna, wojenna.

Powstało Państwo Polskie, powstał samorząd. Przed samorządem łódzkim stała taka masa potrzeb nie raz nieodzownych (użycie powszechnej nędzy, szkolnictwo, sprawa mieszkaniowa, bruki i t. d.), że lożenie większych sum już nie na budowę szpitali, ale nawet na poprawę prowizorycznego wojennego stanu szpitalnictwa miejskiego nie było możliwe. Z konieczności więc trzeba było uporządkować i ulepszyć to, co zostały czasy wojenne oraz rozbudować i ulepszyć pomoc lekarską dla ludności po za szpitalami.

Z biegiem czasu powstały następujące szpitale miejskie: szpital w Radogoszczu (na 340 łózek), szpital św. Józefa (150 łózek), szpital św. Aleksandra (100 łózek), szpital zapasowy (100 łózek), szpital Marii Magdaleny (100 łózek), sanatorium w Łagiewnikach (50 łózek dla dzieci chorych na gruźlicę), sanatorium w Chojnach (85 łózek dla dorosłych chorych na gruźlicę), przewentorium w Łagiewnikach (na 100 łózek dla dzieci zagrożonych gruźlicą).

2 tysiące chorych dziennie

W ostatnich latach zlikwidowano szpitale św. Aleksandra i zapasowy i na ich miejsce utworzono szpital św. Antoniego (na 150 łózek) i szpital św. Teresy (100 łózek). Reorganizacja ta umożliwiła powiększenie ilości łózek szpitalnych w Łodzi o 50.

Ogólna ilość łózek w szpitalach miejskich wynosi obecnie 1075, co jest całkowicie niewystarczające. W tej sytuacji miasto musiało umieszczać chorych na swój koszt również w szpitalach społecznych (przeciętnie około 6.500 chorych rocznie).

Gdy przeglądamy zestawienia chorych w Łodzi stwierdzamy, że dziennie przeszło 2000 chorych leczy się w szpitalach miejskich i społecznych na rachunek miasta. Ponieważ z tej liczby za-

ZŁA PRZEMIANA MATERII przyspiesza starość

Zanieczyszczona krew wskutek złej przemiany materii może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle głowy, podenerwowanie, bezsenność, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy i wyrzuty na skórę, skłonność do tycia, młodości, język obłożony. Choroby złej przemiany materii niszcza organizm i przyspieszają starość. Racjonalna, zgodna z naturą kuracja jest normowanie czynności wą-

troby i nerek. Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, otyłości, kamieniach żółciowych, żółtacze, artretyzmie mają zastosowanie zioła lecznicze „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO. Broszury bezpłatnie wysyła laboratorium fizjolog.-chem. „Cholekinaza“ H. Niemojewskiego, Warszawa, Nowy Świat, 5 oraz apteki i sklepy apteczne.

Przyznania dodatku wielkomięjskiego

żądadą pracownicy państwowi w Łodzi

Pracownicy państwowi w Łodzi podjęli wielką akcję o przyznanie dodatku wielkomięjskiego, czując się pokrzywdzeni w stosunku do pracowników Warszawy, Gdyni, Katowic i innych miast województwa śląskiego, którzy taki dodatek pobierają. Pracownicy wskazują, że w Łodzi brak jest dostatecznej ilości szkół państwowych, ceny mieszkań są dość wysokie, wreszcie wysokie są koszty utrzymania — to wszystko przemawia za uwzględnieniem ich postulatów.

resortów: 12 grudnia i 10 stycznia — p. ministrowi sprawiedliwości Grabowskiemu, 13 stycznia — p. ministrowi WR. i OP. prof. Świętosławskiemu, 20 stycznia — p. ministrowi poczt i telegrafów Kalińskiemu, 26 stycznia — p. wiceministrowi skarbu Grodeckiemu. Niezależnie od tego delegacja związku pracowników administracji wojskowej złożyła memoriał p. ministrowi spraw wojskowych gen. Kasprzykiemu.

Jak nas informują zarządy wszystkich organizacji pracowników państwowych opracowały specjalny memoriał, który złożony został na specjalnych audiencjach ministrom odpowiednich

Delegacja zarządu pracowników państwowych przyjęta została przez p. wojewodę Henryka Józewskiego i dowódcę OK. gen. Thomee, którzy przyrzekli poparcie słusznej akcji. (i)

GRAND-KINO

Pocz. 12, 2, 4, 6, 8, 10 Najpotężniejszy film świata

CHICAGO

Dziś 2 poranki o g. 12 i 2 Ceny miejsc 85 gr. i 1.09.

Dziś powtórzenie premiery!

W rol. gł.: TYRONE POWER ALICE FAYE DON AMECHE

Passe-partout, ulgowe, bezpl. bezwzględnie nie ważne.

GAZOWY PIECYK KAPIELOWY

GAGA

2 x tańszy od innych, do 40% oszczędności na gazie

POLSKA FABRYKA WODOMIERZY I GAZOMIERZY „GAZOMIERNIA“ d. w. „GAZOMIERNIA“ TORUN BYDGOSKA 108-110

ledwie 20 proc. chorych płaci za pobyt w szpitalu — około 1600 chorych dziennie nie leczy się na koszt zarządu miejskiego.

Nie mając dotąd możliwości zwiększenia liczby łózek w szpitalach miejskich, wydział zdrowia publicznego starał się w miarę możliwości remontować szpitale, uzupełniać instrumenty, pościel, bieliznę i t. d. Tak nprz. w szpitalu św. Józefa zakupiono lampę bezcieniową, w sanatorium w Chojnach zmontowano aparat Roentgena, a stan bielizny doprowadzono (prócz szpitala w Radogoszczu) do pięciu zmian na osobę, co jest obecnie wystarczające.

Scentralizowanie lecznictwa

Obecnie nadeszła już pora rozbudowania szpitalnictwa przez wydatne powiększenie łózek szpitalnych, aby radykalnie zmienić dotychczasowy stan w tej dziedzinie w Łodzi. Zastanawiano się nad tym, czy wybudować nowy szpital, czy też rozbudować jeden z istniejących. Przeważała ta druga koncepcja, tym bardziej, że teren szpitala w Radogoszczu doskonale nadaje się na rozbudowę, a scentralizowanie leczenia szpitalnego daje znacznie lepsze rezultaty, aniżeli budowa małych, rozrzuconych rozbudowy szpitala.

Dlatego też szybko zakończono pertraktacje z fundacją im. Konsztańców, wykupiono gmach szpitalny oraz cały teren, na którym szpital jest położony i w chwili obecnej, jak nas informują, już trwają prace nad opracowaniem planów rozbudowy szpitala.

Budowa nowych skrzydeł rozpocząć się ma już w roku bieżącym. Całość rozplanowana ma być na kilka lat. Według dokładnych obliczeń po rozbudowie szpital w Radogoszczu liczyć będzie 1000 łózek szpitalnych, wobec czego ilość łózek w Łodzi powiększy się o przeszło 650. Ponieważ rozbudowa szpitala trwać ma pięć lat, corocznie przybywać będzie w Łodzi 130 łózek szpitalnych, co pozwoli zaspokoić panujący w tej dziedzinie głód i podniesienie w wysokim stopniu stan zdrowotności w naszym mieście. (s)

PUDER SPORTOWY W KAŻDYM PLECARU

Niemila woń potu często jest nieczem więcej, jak zanieczyszczeniem lub nieświadomością, jak sobie z tą przykrością poradzić.

A rada jest prosta: wystarczy dwa razy na dzień rano i wieczorem po umyciu mydłem formalinowym, przypudrować miejsca pod pachami a także nogi pudrem sportowym Lab. Chem. Farm. M. MALINOWSKIEGO.

Puder sportowy M. MALINOWSKIEGO nie tylko usuwa przykrą woń potu, ale zapobiega odparzeniom ciała. Powinien więc być zaliczony do „sprzętu“ każdego rasowego sportowca.

Dużury opieki

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: M. Kasperkiewicz (Limanowskiego 1), A. Rybicki i B. Łoboda (11 Listopada 86), M. Zundelwicz (Piotrkowska 25), S. Bojarski i W. Schalek (Przejazd 19), Cz. Ryteł (Kopernika 20), M. Lipiec (Piotrkowska 193), A. Kowalski i S-ka (ul. Rzgowska 147).

Polska - Holandia 9:0 (3:0, 2:0, 4:0)

Wspaniałe sukcesy hokeistów polskich

BAZYLEA, 4 lutego. W ramach międzynarodowych zawodów hokejowych o mistrzostwo świata, odbyły się w drugim dniu rozgrywek dośrodkowania między drużyną Polski a drużyną Holandii.

Skład drużyny polskiej był następujący: Maciejko, Michalik, Kasprzycki, Kosiński, Wołkowski, Marchewczyk 1, Burda, Jarecki i Marchewczyk 2. Sędziował dr. Hirtz (Szwajcaria) i sędzią bramki był Jarecki (Czechosłowacja).

Zawody zaszczyli swą obecnością konsul R. P. dr. Ferdynand Petersen i wicekonsul Gustaw Hornung. Widzów około 5000.

Po odegraniu hymnu narodowego polskiego i holenderskiego rozpoczęto grę. Długa podróż z Polski i zmęczenie, nasi hokeiści byli w doskonałym stanie, co od razu objawiło się w pierwszych chwilach gry, gdzie Polacy wywodziли ostry atak przeciw Holendrom.

Gra była bardzo żywa i skupiała się pod bramką przeciwnika. Dla Polski pierwszą bramkę zdobywa Jarecki, druga była samobójczą, trzecią zdobył Wołkowski.

Druga tercja przynosi znowu zwycięstwo Polakom. Bramki strzelił Jarecki i Wołkowski. W trzeciej tercji Holendrzy nie bronią się, jednak nasi wywodziли doskonałą formę i wytrzymałość. Wypadki Wołkowskiego i Burdy stanowiły wygraną trzeciej i ostatniej tercji. Drużyna nasza grała na ogół o wiele lepiej od Holendrów i trzeba wymienić raz wszystkich po kolei, którzy przyczynili się do tak wspaniałego zwycięstwa. Gra naszych hokeistów była bardzo dodatnio wrażenie na publiczności.

Wynikowo wyrobionej publiczności, dziś, w niedzielę drużyna nasza rozegrała drugi mecz w Bazylei, tym razem z groźnym przeciwnikiem, jakim jest drużyna z Holandii.

Hokejowe mistrzostwa świata

W piątek rozpoczęły się w Bazylei i w tym dniu spotkanie pierwszej rundy o mistrzostwo świata.

Bazylei w obecności 6.000 widzów pokonała Holandię 8:0 (1:0, 4:0, 3:0), przy czym Morris i Kowcinak zdobyli przeważającą część bramek. W drugim meczu Stany Zjednoczone wygrały z Holandią 1:0, 1:0 z Włochami, demonstrując doskonałą grę zespołową.

W Zurychu Szwajcaria rozgromiła Łódź 12:0 (5:0, 3:0, 4:0). Sześć bramek zdobył Cattini. W drugim spotkaniu Węgry pokonały łatwo Belgię w stosunku

8:1 (2:0, 4:1, 2:0). Bramki zdobyli: dla Węgrów — Miklos (3), Rona (2), Gergely, Szamosi i Haray, dla Belgii — Pochman. Widzów 5.000. Poza tym Czechosłowacja pokonała Jugosławię 21:0.

Bazylea, 5 lutego. W dalszych meczach o mistrzostwo świata w Zurychu Czechosłowacja pokonała Łotwę 9:0, uzyskując w każdej fazie gry po 3 bramki. Wreszcie Włochy pokonały słabą drużynę Finlandii (7:0, 7:0, 9:0).

po ciężkiej walce 5:2 (1:0, 1:0, 3:2). Finlandia bronila się dzielnie, a okresami miała nawet przewagę.

W sobotę późnym wieczorem odbył się w Bazylei mecz pomiędzy Ameryką i Niemcami. Zwyciężyła Ameryka 4:0 (2:0, 0:0, 2:0). Na meczu obecnych było 8 tysięcy widzów.

W Zurychu wobec 4 tysięcy widzów Szwajcaria rozgromiła Jugosławię 23:0 (7:0, 7:0, 9:0).

Mistrzostwa łyżwiarskie Europy w Zakopanem

Para Herber-Baier obroniła tytuł. — Kalusowie na 5 miejscu

Zakopane, 5 lutego

W sobotę na efektywnie oświetlonym torze łyżwiarskim Zakopanego przy świetnie wypełnionej widowni i doskonałych warunkach atmosferycznych odbyły się mistrzostwa łyżwiarskie Europy w jeździe parami.

Do zawodów stanęło 9 par: 4 niemieckie, w tym mistrzowie Europy Herber i Baier, wicemistrzowie rodzeństwo Pausin, dalej po jednej parze z Jugosławii, Węgier i Polski (mistrzowska para rodzeństwo Kalusowie), oraz 2 pary rumuńskie. Para czeska nie przyjechała mimo zgłoszenia się do zawodów. Lodowisko było wspaniałe, przygotowane. Poziom zawodów stał na b. wysokim poziomie. Licznie zgromadzona publiczność żywo oklaskiwała poszczególne ewolucje, darząc efektywne popisy żywym aplauzem. Szczególnie mistrzowska para niemiecka zdobyła liczne brawa.

W wyniku klasyfikacji pierwsze miejsce i tytuł mistrza Europy zdobyła dotychczasowa mistrzowska para Maxie Herber i Ernest Baier (Niemcy).

Wicemistrzostwo zdobyło rodzeństwo Pausin (Niemcy), dotychczasowi wicemistrzowie Europy, 3) Inge Koch i Walter Noack (Niemcy), 4) Giza Graetz i Otto Weiss (Niemcy), 5) Stefania i Erwin rodzeństwo Kalusowie (mistrzowska para polski), 6) Erika Bass i Laszlo Roter-Barczy, 7) para jugosłowiańska Schwab i Palme, 8) para rumuńska Guber i Heuchnert, 9) Ileana Moldovan i Alfred Eisenberger (Rumunia).

Losowanie pucharu Davisa

Polska walczy w pierwszej rundzie z Holandią

NOWY JORK, 4 lutego.

W Nowym Jorku odbyło się losowanie tegorocznych rozgrywek tenisowych o puchar Davisa. Z ramienia Polski przy losowaniu obecny był konsul generalny p. Gruszka.

W wyniku losowania przeciwnikiem Polski w pierwszej rundzie pucharu będzie Holandia. Poza tym walczą w pierwszej rundzie strefy europejskiej Jugosławia — Irlandia, Rumunia — Węgry, i Niemcy — Szwajcaria.

Do drugiej rundy pucharu zakwalifikowały się ze strefy europejskiej następujące państwa: Czechosłowacja, Norwegia, Belgia, Indie angielskie, Włochy, Monaco, Szwecja, Dania, Anglia, Nowa Zelandia, Francja i Chiny.

Wynikowo wyrobionej publiczności, dziś, w niedzielę drużyna nasza rozegrała drugi mecz w Bazylei, tym razem z groźnym przeciwnikiem, jakim jest drużyna z Holandii.

reumatyczne i artretyczne
NAJWIĘCEJ DOKUJĄCA PODCZAS ZIMNYCH NIEPOGODY

OSMOGEN
GASECKIEGO

DR. MED.

ZYW
CHIRURG
powrócił

DR. MED.

Kantor
Spec. CHOR. SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH
PIOTRKOWSKA 90

WÓZKI DZIECIĘCE
KOZKA METALOWE
MATERACE
WYKONAWCZYSTWA
WŁ. WOKŁOWSKI
PIOTRKOWICZA 11 TEL. 157-70
REPARACJE I LAKIEROWANIE

Poszukiwany
zdolny, energiczny
KIEROWNIK
do nowopowstałej fabryki pończoch (cottony). Oferty sub. „S. H.“ do adm. pisma.

WĘGIEL i KOKS
na zimę,
Cement, Żelazo
oraz wszelkie
materiały budowlane
ze składu i wagonowo poleca
„ELIBOR” Sp. Akc. Handl.-Przem. Ł. J. Borkowski
Łódź, KILIŃSKIEGO 70, tel. 101-73 204-94

Lokal Fabryczny
w którym dotychczas mieściła się fabrycznia z doskonałą wodą DO WYNAJĘCIA od zaraz. Wiadomość na miejscu, Łódź, ul. Żeligowskiego 34, właściciel.

DO WYNAJĘCIA
plac i 5-cio pokojowy
Lokal handlowy z wygodami na 1-ym piętrze. Wiadomość: Piotrkowska 165 u właściciela domu.

MATKI
Zapisujcie swe niemowlęta do
„Kropli Mleka”

WŁ. ŻADZIEWICZ
DR. MED.
STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy ustnej.
PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3-7

RENTGEN.

Dr. med. Wołkowsk
Spec. chor. wenerycznych, seksualnych i skórnych
Cegielniana 11 telef. 238-01
Przyjm. od 8-12 i od 4-9 w niedz. i święta od 9-1.

Pokazy w Szkole Gospodarczej
WODNA 40, tel. 197-73
odbywają się co wtorek o godz. 17.30
Program na m. luty:
7/2 — paczki i faworki
14/2 — przystawki porące
21/2 — przekąski i potrawy ze śledzi
28/2 — potrawy z ryb rzecznych i morskich

Gabinet Kosmetyczny „JADWIGA”
ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 86, tel.: 185-47
Wszelkie zabiegi kosmetyczne
Porady bezpłatne
Godziny przyjęć: od 10 rano do 8 w.

H. FILLAT
LEKARZ - DENTYSTA
przeprowadził się na
UL. TRAUĞUTTA 4
Tel. 165-20.

Krzyżarka
(Kreuzspinnmaschine) na 10 lub 20 szpil, możliwie z windami poszukiwana, tel. 191-86.

Zaburzenia ŻOŁĄDKOWE

sią przyczyną powstawania różnych chorób, odbierają apetyt, tworzą zła przemianę materii. Należy dbać o normalne funkcjonowanie żołądka i kiszek przez regularne wypróżnienia.

ZIOŁA Z GÓR HARCU
DRA LAUERA

słuszają się przy obstrukcji, normują trawienie, czyszczą żołądek i bezboleśnie, przeciwdziałają tworzeniu się tłuszczu, wydalać substancje gnilne, nie wywołują przyzwyczajenia. Stosowane są również skutecznie w cierpieniach wątroby, nerek i pęcherza, kłopotach żółciowej, reumatyzmie, artretyzmie, hemoroidach i otyłości.

ZIOŁA Z GÓR HARCU
DRA LAUERA

3 pokojowe do oddania
mieszkanie od zaraz
słoneczne, holl, centr. ogrzewanie, woda gorąca, 2 wejścia, winda, kuchnia umeblovana, szafy wmurowane, duży ogród, Narutowicza 93-a. Wiadomość: tel 203-67 od 2-4 pp.

Tuszyn Las
2 PARCELE natychmiast tanio
DO SPRZEDANIA
Wiadomość: tel. 210-10.

„Czystość”
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, troterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

Lokale

ZŁ. 160.- KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią i wygodami.
 ZŁ. 232.- KWARTALNIE 3 pokoje z kuchnią i wygodami,
 4, 5, 6 mieszkań, pokoje umeblowane (garsoniery) od zł. 20 „ZENIT”, ul. Piotrkowska 82, tel. 260-25.
BIURO „POLRUCH”, Piotrkowska 89, fr., 1 p., tel. 141-02, poleca wszelkiego rodzaju mieszkania, lokale handlowe, sklepy, domy, place wille, pokoje umeblowane i garsoniery. Załatwia szybko i solidnie.
LOKAL handlowo-przemysłowy, przy ul. Śródmiejskiej 6, 10 okien, 1 piętro, winda towarowa, do wynajęcia od 1 kwietnia br. Informacje telef. 205-57 w godz. od 14-16 i od 20-22.
POSZUKUJE dwóch nieumebl. pokoi, ewent. z poczekalnią, przy intel. rodzinie, w centrum. Dzwonić 114-50 od 4-8.
DO WYNAJĘCIA 2 pokoje z kuchnią — luksusowe — zaraz ewentualnie 1 kwietnia. Nowy dom, Aleja Kościuszki Nr. 40.
POSZUKIWANY pokój z wygodami, ewentualnie pokój z kuchnią z wygodami wprost od gospodarza w nowoczesnym domu od 1 kwietnia. — Oferty sub: „A” — do Administracji „Republiki”.
SALA FABRYCZNA z napędem, ogrzewaniem, oświetleniem i parą w Konstancynie do wynajęcia. Rozmiar: 15x25 mtr. Wiadomość: Wólczańska 196, m. 3, w godz. 19-20.
BOM noclegowy w Łodzi, Kilińskiego 41, poleca pokoje oddzielne od 1,50-2 zł. na dobę.
ODDAM pokój umeblowany z wszelkimi wygodami, Ceglarniana 21 m. 12.
POKÓJ duży z wszelkimi wygodami z osobnym wejściem, Mielczarskiego 24, m. 8.
3-POKOJOWE mieszkanie w nowym domu, wszelkie wygodki, centralne ogrzewanie do wynajęcia natychmiast. Zawadzka 54, tel. 174-73.
ŚLONECZNE, 3 pokojowe mieszkanie, wszelkie wygodki, 1 p. fr. od 1.IV do wynajęcia. Zapewnił sublokator. — Wiadomość u gospodarza: Pogonowskiego (Zakatna) 80 przy Andrzeja.
2 POKOJOWE mieszkanie w nowoczesnym domu natychmiast do wynajęcia. Wiadomość u dozorczy, Brzeźna 4.
PRZYJME kulturalną panią do wspólnego pokoju. Gdańska 61/16 godz. 1-4.
DUŻY, umeblowany słoneczny pokój od zaraz do wynajęcia, Zawadzka 9, m. 18 1 p. Do obejrzenia 2-9-ej.
DWUOKIENNY pokój, telefonem od zaraz do wynajęcia, ewentualnie dla małżeństwa, Piotrkowska 91 m. 19.
PIEKNY pokój oddzielne wejście, telefon, 11 Listopada 12, pierwsze piętro, front na lewo.
POKOJE umeblowane z wszelkimi wygodami, pokoje oddzielne od 1.50, Łódź, Kilińskiego 60.
DO WYNAJĘCIA od 1.IV w nowym domu, 3 pokojowe komfortowe mieszkanie z hallem, centralnym ogrzewaniem i wszelkimi nowoczesnymi wygodami, 1 p. front, Gdańska 117, Informacje u gospodarza, tel. 221-61.
2-3-4 POKOJE, kuchnia, wyg., do wynajęcia u gospodarza, Al. 1 Maja 4.
W WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 70 zł. miesięcznie, Gdańska 94.
WYGODNE miejsce do spania dla solidnego pana, ewentualnie pokój na pracownie, Piotrkowska 51/3.
POKÓJ słoneczny ładnie umeblowany, wszelkimi wygodami do wynajęcia, Narutowicza 56 m. 25. Zastać od 11-7 popoł.
DO WYNAJĘCIA dwuokienny pokój przy rodzinie, Zamenhofska 36 m. 5. — Obejrzać od 11 do 2 pp.
POKÓJ jednoosobowy, umeblowany do wynajęcia. Wejście z korytarza, używ. telef. 1 piętro, Główna 41, fr., m. 6.
ŚLONECZNE 4 pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami na 3 p. oraz sklep frontowy do wynajęcia, Piotrkowska 200, tel. 182-98.
POKÓJ umeblowany, osobne wejście, z wszelkimi wygodami do wynajęcia Sienkiewicza 33 m. 4.
3 POKOJOWE mieszkanie, służbowy, wygodki, centralne ogrzewanie, słoneczne — do wynajęcia, Narutowicza 107.
POKÓJ 2 okienki z balkonem na 2 piętrze do wynajęcia, Kilińskiego 61, m. 14, tel. 182-93.
POKÓJ umeblowany, oddzielne wejście, wygodki, natychmiast oddam, Sienkiewicza 31 m. 8.
ŁADNIE umeblowany pokój, z wszelkimi wygodami, w czystym mieszkaniu, do oddania pracującemu panu — Aleja 1 Maja 25 m. 3.

DO WYNAJĘCIA od zaraz 2 pokoje z kuchnią w nowoczesnym domu z łazienką na elektryczności, Magistracka 15 front 1 piętro. Dowiedzieć się u gospodarza na miejscu. tel. 163-56.
2 POKOJE z kuchnią i wygodami słoneczne, ul. Żeromskiego 17 do oddania. Dzwonić: 232-03.
SOLIDNY pan poszukuje w centrum miasta dużego ładnie umeblowanego pokoju z wszelkimi wygodami, nie wyżej drugiego piętra. Oferty sub: „Dobrze sytuowany”.
ELEGANCKI pokój dla 2 wypłacalnych panów. Obejrzyć od 12-3 pp., 11 Listopada 18, Nowak.

DO ODDANIA pokój niekrepujący, wszelkimi wygodami dla 1 osoby, Zamenhofska 6 m. 37, 1 p. 2-4 i 7 wiecz.
POKÓJ umeblowany, niekrepujący wejście, jednoosobowy do wynajęcia, Piotrkowska 81, m. 35, 2-ga brama, 2-gie piętro.
ODDAM zaraz 1 osobie pokój umeblowany frontowy dwuokienny, wszelkie wygodki, telefon, Ceglarniana 4, m. 7.
SOLIDNEMU Panu wynajmę elegancko umeblowany pokój na pierwszym piętrze. — Telefon 153-63.
DO WSPÓLNEGO pokoju przyjmje solpna z utrzymaniem 75 zł. lub bez 14 zł., Narutowicza 25 m. 13.

POKÓJ do oddania dla jednej osoby przy rodzinie izrael. Obejrzać od 2-5 Narutowicza 45 m. 45. Telef. 269-45.
POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami, front 1 p. Kilińskiego 61, m. 3 naprzeciwko parku kolejowego.
POKÓJ słoneczny umeblowany z wygodami, telefonem dla 1 pana do oddania, Al. Kościuszki 32 m. 9.
3 i 5-cio POKOJOWE mieszkania, wygodki, ul. Żeromskiego Nr. 77 — do wynajęcia. Wiadomość u dozorczy.
DO WYNAJĘCIA 3 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami wraz z centralnym ogrzewaniem, od 1.IV, P. O. W. 5 Tel. 211-33.

POKÓJ ładnie umeblowany, jak n. elegancki salon zaraz do oddania. Wólczańska 168 m. 6.
POKÓJ lub dwa z wygodami oddam Piotrkowska 82/36.
POKÓJ frontowy, słoneczny umeblowany na 1 piętrze od zaraz do wynajęcia, z niekrepującym wejściem, Żeromskiego 54, m. 3.
SKLEP z dużą wystawą w dogodnym punkcie do oddania. Wiadomość u dozorczy, Listopada 35, Szer.
DWA i POKÓJ z kuchnią i wszelkimi wygodami i pokój pojedynczy do oddania, 11 Listopada 76.

Rallye MONTE CARLO 1939

PP. *Macek i Pajewski*, pierwsi Polacy, którzy zdobyli nagrodę regulaminową Rallye Monte Carlo, stanowią załogę seryjnego samochodu

OPEL-OLYMPIA

montowanego w Zakładach „LILPOP, RAU i LOEWENSTEIN”, S. A.
 Po przebyciu całej trasy 3792 km. bez punktów karnych i defektów, osiągnęli pomimo ślizgawicy i trudnych warunków drogowych oraz silnej konkurencji wśród 129 zawodników

ŚWIETNY WYNIK

zdobywając 5-te miejsce i nagrodę w kategorii II-ej.

WYNIKI TRASY: TALLIN, RYGA, KOWNO, KRÓLEWIEC, WARSZAWA, BERLIN, HANNOWER, VENLO, BRUKSELA, GRENOBLE, LYON, DIJON, REINS, MONTE CARLO.

OPPEL

Autoryzowana sprzedaż na woj. Łódzkie
EDWARD KUMMER i S^{ka} Łódź, Wigury 7, telef. 270-63 i 213-12

Kupno i sprzedaż

OKAZYJNA BIŻUTERIA poleca „KAMEA”, Piotrkowska 73, tel. 185-22.
KUPIJE BRYLANTY oraz biżuterię „KAMEA”, Piotrkowska 73, tel. 185-22
RESZTKI nowości sezonowe w wielkim wyborze na palta, kostiumy, ubrania i suknie. Piotrkowska 79 (dom przejściowy) Al. Kościuszki 22, telef. 178-94.
MASZYNY do pisania i liczenia nowe i okazyjne na dogodnych warunkach poleca S. Wróblewski, Łódź, Piotrkowska 46, tel. 236-69. Wymiana używanych maszyn na nowe. Przyjmuje reperacje maszyn biurowych.
SPRZEDAM Zakład Fryzjerski w dobrym punkcie. Oferty: Ozorków, kiosk Rynek.
WÓZKI dziecięce, rowery, radio na raty od zł. 2.50 tygodniowo, najniższe ceny. Voxradio, Piotrkowska 79 w podwórzu.

MODELE z powodu zakończenia sezonu sprzedaje po cenach b. niskich od 6 b. m. Pracownia sukien L. Szyt, Gdańska 95.

ZMNIEJSZYLEM LOKAL! OBNIŻYLEM CENY!

MEBLE

w najlepszym gatunku
SALOMON SALOMONOWICZ
 egz. od r. 1910
NARUTOWICZA 16, tel. 137-60, w podwórzu, wejście z ul. Płsudskiego 76, wprost bramy.

MOTOCYKLE Matchless. Ok-Supreme, Standard, Gnome-Rhone i inne od 100 cc. do 600 cc. Części zamienne, akcesoria. Przedstawicielstwo: Polska Spółka Motocyklowa, Warszawa, Senatorska 28, Łódź, „Iskra-Radio”, Narutowicza 9, tel. 177-79.

STARE ŻELAZO. Maszyny, kotły, transmisje, rury, złom żeliwny oraz kuty, kupuje: M. Medrzycki, Narutowicza 24, telef. 258-21. Pośrednicy pozadani.
TANIO: drugi gatunek obrusów, ścierek, ręczników. Chari, Piotrkowska 37, III wejście.
Nieruchomość fabryczna
 zabudowana 7000 mtr. kw. wewnątrz w Śródmieściu dochód zł. 25.000, rocznie, do wydzierżawienia zaraz, potrzebne zł. 10.000 na dobrych warunkach. Przyczem do objęcia posada zaraz. Oferty do „Republiki” pod „Dzierżawa”.
POŃCZOCHY. Bielizna. Największy wybór, również z małymi szkawkami. Sprzedaż detaliczna, ceny ściśle fabryczne. Śródmiejska 21, lewa ofiyna.
MOTOCYKLE BSA, Norton, Panther, Rudge, Sunbeam, Triumph, Royal Enfield, AJS, Puch. Gen. Przedstawicielstwo ZOREL, Warszawa, Królewska 23.

MOTOCYKLE 100-tki, bez przydatku drogowego, na 1 osobę, dwuosobowe, słynne Excelsior, Francis Barnett. Gen. Przedstawicielstwo ZOREL, Warszawa, Królewska 23.
Nauka i wychowanie
NIEMIECKIEGO udziela rutynowana nauczycielka literatury, konwersacja, korespondencja handlowa. od 3 do 4 po poł. i od 8-11. Piotrkowska 53, m. 20, I of.
75 GR. LEKCJA francuskiego mowiana paryżanka udziela lekcyj. Lektura. Konwersacja. Pomoc szkolna. Polt. m. 20 1-sza lewa of. parter.
ANGIELSKIEGO udziela nauczyciel Zawadzka 21, m. 14, zastać 4-8 po poł.